

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 V

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2008

Nr. 142

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juli 2008

Met deze brief informeren wij u over de uitvoering van het Stabiliteitsfonds in het jaar 2007. Over doelstellingen, uitgangspunten en overige modaliteiten van het fonds hebben wij u reeds eerder geïnformeerd.¹ In deze brief wordt, zoals gebruikelijk, eerst ingegaan op het algemeen functioneren van het Stabiliteitsfonds in het jaar 2007. Daarna volgt het overzicht van de inzet in prioritaire regio's en de daaraan gerelateerde financiële aspecten. Uiteraard zal ook worden ingegaan op de activiteiten in de niet-prioritaire regio's. Tot slot zal worden vooruitgeblikt op de inzet van het fonds in 2008.

Algemene beoordeling

Over 2007 is een uitputting gerealiseerd van € 100,1 miljoen. Dit is 117,7% van het totaal toegekende budget van € 85,0 miljoen. De overbesteding kan ondermeer worden toegeschreven aan bijdragen aan het *Law and Order Trust Fund* voor Afghanistan, het *UNDP Peace Building Fund* (PBF), een groot aantal ontmijningsbijdragen en een aantal activiteiten in de Democratische Republiek Congo, waaronder UNDP-MONUC's *Stability Plan for the Eastern DRC*.

Het Stabiliteitsfonds heeft in totaal 78 projecten financieel ondersteund in 2007. Daarvan waren er 30 aan te merken als reeds lopende verplichtingen. In 2007 zijn er 48 nieuwe verplichtingen aangegaan. Betalingen daarvoor zullen voor een deel in 2008 en in volgende jaren plaatsvinden.

Regionale besteding

In 2007 waren de bestedingen van het Stabiliteitsfonds wederom hoofdzakelijk geconcentreerd op de prioritaire regio's, te weten de Grote Meren regio, Afghanistan, de Hoorn van Afrika en de Westelijke Balkan. Het ging hierbij om een totale uitgave van € 75,8 miljoen, 75,7% van de totale uitgaven. Het streven om driekwart van de middelen in deze regio's te

¹ TK vergaderjaar 2003/2004, 29 200 V, nr. 10 en TK vergaderjaar 2003/2004, 29 200 V, nr. 67.

besteden is hiermee behaald. Daarbij zij vermeld dat het effect van een deel van de «wereldwijd» bestede middelen overigens ook neerslaat in de prioritaire gebieden.

Inzet in de prioritaire regio's

Hieronder wordt een overzicht gegeven van alle activiteiten die het Stabiliteitsfonds in 2007 in de prioritaire regio's heeft ondersteund. In de tabellen zijn de totale kosten van de activiteiten weergegeven die uitsluitend aan één van de prioritaire regio's kunnen worden gekoppeld (totaal € 53,7 miljoen). Daarnaast zijn bijdragen gedaan aan programma's in prioritaire regio's via overkoepelende projecten, bijvoorbeeld ontminningsprojecten in Sudan, DRC en Afghanistan (totaal € 22,1 miljoen). Deze bijdragen worden meegenomen in de totale verdeling prioritair/niet-prioritair en worden niet in onderstaande tabellen weergegeven. De verdeling van de totale uitgaven in prioritaire regio's (€ 75,8 miljoen) vindt u in bijlage 1.

Grote Meren regio

In 2007 zijn de uitgaven van het Stabiliteitsfonds in de Grote Meren regio gestegen tot ruim € 36,6 miljoen. Grote bijdragen waren er aan het *Multi-country Demobilization and Reintegration Programme* (MDRP), van de Wereldbank, dat overigens zijn laatste jaar ingaat, en aan UNDP/MONUC's SSR-programma. Ook werd een forse bijdrage gegeven aan UNDP/MONUC's *Stability Plan for the Eastern DRC*, dat een essentiële rol speelde bij het sluiten van het Goma-vredesakkoord en momenteel een belangrijke rol speelt in de follow-up hiervan. Daarnaast is ondersteuning van het Burundese vredesproces en training van de Burundese krijgsmacht gefinancierd.

Projectnr	Omschrijving	Totale kosten	Uitgaven in 2007
9665	Opbouw veiligheidssector Burundi	4 097 989	536 929
9981	Bijdrage aan het door de WB uitgevoerde MDRP	93 280 000	8 000 000
11671	KIG Police Burundi	4 127 886	76 264
12441	Bijdrage aan reïntegratiekamp voor leger DRC door Zuid-Afrika	4 771 094	771 094
14858	Opleidingscapaciteit Rwandese vredesstroepen dmv ACOTA	13 015	13 015
15031	Detachering SSR-adviseurs bij Burundese ministerie van Defensie	402 273	369 078
15327	Bijdrage aan training van Burundese militairen en deelname aan Fusion Cell	56 949	56 949
15328	HRM training voor 100 officieren Burundese krijgsmacht	23 555	23 555
15914	Paraplufonds Burundi	170 453	139 260
15937	Bijdrage aan meubilering Burundese legerkazernes	637 412	424 022
16140	DMV BI/Def/haalbaarheidsstudie	31 700	31 700
16182	Ondersteuning Zuid-Afrikaanse rol in vredesproces Burundi	680 957	680 957
16183	Ondersteuning Zuid-Afrikaanse rol in vredesproces Burundi	845 923	845 923
16321	Bijdrage aan Burundese politiehervormingen via UNDP	405 000	405 000
16701	Steun aan vredesbesprekingen tussen LRA en Oeganda middels Juba Initiative	799 997	799 997
16989	Bijdrage aan UNDP-MONUC programma voor versterking van veiligheid voor burger in DRC (non-ODA)	4 896 114	4 896 114
16988	Bijdrage aan UNDP-MONUC programma voor versterking van veiligheid voor burger in DRC (ODA)	3 527 886	3 527 886
17130	Bijdrage aan vernietiging kleine wapens Congo door Mine Action Group (MAG)	600 000	600 000
17280	Bijdrage aan MONUC voor Stabiliteitsplan Oost-DRC ODA	8 671 860	8 671 860
17281	Bijdrage aan MONUC voor Stabiliteitsplan Oost-DRC non ODA	5 767 200	5 767 200
		TOTAAL	36 636 803

Afghanistan

Voor activiteiten in Afghanistan werd gedurende 2007 € 12,6 miljoen euro uitgegeven. Grootste bijdrage was aan het *Law and Order Trust Fund for Afghanistan* (LOTFA) ten bate van de uitbetaling van politiealarissen. Daarnaast werden de activiteiten op het gebied van ontminning via de

United Nations Mine Action Service (UNMAS) en munitievernietiging via HALO Trust ondersteund.

Projectnr	Omschrijving	Totale kosten	Uitgaven in 2007
9931	Bijdrage aan HALO Trust t.b.v. Weapons and Ammunition Disposal (WAD) Programme in Afghanistan	532 396	48 686
13480	Bijdrage aan Narcotics Control Afghanistan	4 989 908	32 279
14838	Bijdrage aan HALO Trust t.b.v. Weapons and Ammunition Disposal (WAD) Programme evaluatie in Afghanistan	18 940	3 788
15329	Bijdrage aan ontminning in Afghanistan via UNMAS	2 514 619	1 241 976
15942	Ondersteuning Counter Narcotics Police Afghanistan	263 250	263 250
16219	Bijdrage aan Law and Order Trust Fund for Afghanistan (LOTFA)	10 125 000	10 125 000
16340	Bijdrage aan politie checkpoints in Afghanistan	120 285	120 285
16616	Financiering deelname expert aan EU Politiemissie (EUPOL) Afghanistan	24 418	24 418
16684	Bijdrage aan HALO Trust t.b.v. Weapons and Ammunition Disposal (WAD) Programme in Afghanistan	545 280	545 280
17106	Bijdrage NAVO Afghan National Army (ANA) Trust Fund	200 000	200 000
TOTAAL			12 604 962

Hoorn van Afrika

In vergelijking met 2006 werd in 2007 minder bijgedragen in de Hoorn van Afrika (totaal € 3,1 miljoen euro). Dit is grotendeels toe te schrijven aan de afronding van de betalingen aan de vredesmissie van de Afrikaanse Unie in Soedan (AMIS) ten bate van de personeelskosten, waaraan in 2006 nog bijna 20 miljoen euro werd besteed. Ook in 2007 was AMIS de grootste ontvanger in de Hoorn van Afrika.

Projectnr	Omschrijving	Totale kosten	Uitgaven in 2007
13945	Financiering vastvleugelige vliegtuigen t.b.v. de AU missie in Darfur (AMIS)	2 837 752	401 599
15300	Bijdrage aan AMIS t.b.v. personeelskosten	20 028 090	128 090
16441	Financiering luchttransportcapaciteit t.b.v. AMIS	1 773 069	1 773 069
13220	Ondersteuning vredesbesprekingen Darfur door AU	786 174	546 174
14875	ondersteuning communicatiecampagne DPA i.s.m. DFID t.b.v. Darfur	694 930	125 550
15663	Deelname van Rule of Law expert (police detention) aan UNMIS	31 972	31 972
16690	Eritrea-Ethopië Grenscommissie bij Permanent Hof v. Arbitrage	96 000	96 000
TOTAAL			3 102 454

Westelijke Balkan

In de Westelijke Balkan is in 2007 € 1,4 miljoen besteed. De inzet richtte zich op de reïntegratie van defensiepersoneel in Bosnië Herzegovina en op activiteiten op het gebied van kleine wapens in Kosovo en Montenegro. Daarnaast werd de inzet van een Rule of Law-expert voor het International Civilian Office in Kosovo gefinancierd.

Projectnr	Omschrijving	Totale kosten	Uitgaven in 2007
7966	Bijdrage aan herstructurering Bosnische strijdkrachten	500 000	100 000
12563	Bijdrage civiele noodorganisatie Kosovo Protection Corps	400 000	80 000
14616	Bijdrage aan reïntegratie Bosnisch defensiepersoneel	200 000	200 000
15034	Bijdrage aan UNDP Kosovo Small Arms Control Initiative (KOSSAC)	263 850	156 762
15647	Rehabilitatie van infrastructurele werken in het kader van Kosovo Protection Corps	200 000	200 000
16564	Bijdrage aan Montenegro Demilitarisation Programme – vernietiging kleine wapens	577 206	577 206
15548	Rule of Law expert t.b.v. International Civilian Office Kosovo	81 290	81 251
TOTAAL			1 395 219

Inzet buiten de prioritaire regio's

Een gedeelte van de uitgaven in 2007 heeft betrekking op inzet buiten de prioritaire regio's. Dit betreft circa € 24,3 miljoen.

Een belangrijk deel van de inzet buiten prioritaire regio's is toe te schrijven aan activiteiten die wereldwijd impact hebben. Een voorbeeld hiervan is het UNMAS-ontmijningsprogramma dat in verschillende landen actief is, maar ook een aantal VN-programma's die ontwikkeld zijn om de capaciteiten van ontwikkelingslanden op het gebied van DDR en conflictpreventie te versterken. Daarnaast is € 10 miljoen besteed aan de financiering van wederopbouwactiviteiten in landen waar geen *Multi Donor Trust Fund* is opgezet, en werden activiteiten in Colombia, Mali, Sierra Leone en Libanon ondersteund.

Nederland draagt tot slot in EU verband bij aan capaciteitsopbouw in de Iraakse justitiële sector met het trainen van rechters, politiefunctionarissen en gevangenisdirecteuren. Dit gebeurt via de EU Rule of Law Mission (EUJUST LEX).

Thematische verdeling

De thematische verdeling van de uitgaven laat een nadruk zien op ontminning (€ 22,3 miljoen) en het ondersteunen van (grotendeels Afrikaanse) bijdragen aan vredesmissies (€ 30,5).¹ De grote uitgaven onder dit laatste thema zijn met name toe te schrijven aan bijdragen aan de VN missie in de Democratische Republiek Congo (MONUC) en Afrikaanse Unie missie in Sudan (AMIS). Veel van de grote programma's in prioriteitenregio's kunnen bovendien onder meerdere thematische noemers gebracht worden, en elementen in zich hebben die tot SSR, DDR en conflictpreventie gerekend kunnen worden.

De richtsnoerbedragen die in het Stabiliteitsfonds worden gehanteerd voor uitgaven op de thema's ontminnen en kleine wapens, zijn in 2007 behaald. Er is meer uitgegeven aan ontminnen dan de € 12,6 miljoen die als doelstelling was gesteld; in totaal was dit in 2007 € 22,3 miljoen. Dit is voornamelijk veroorzaakt door relatief grote nieuwe uitgaven aan wereldwijde ontmijningsprogramma's, die zich overigens grotendeels richten op voor Nederland prioritaire regio's. Het richtsnoerbedrag van € 2,3 miljoen voor ondersteuning van activiteiten die de proliferatie van kleine wapens tegengaan uit het Stabiliteitsfonds is ruim gehaald in 2007 (€ 2,4 miljoen).

Voor het gedetailleerde overzicht van alle in 2007 ondersteunde activiteiten op deze twee thema's wordt verwezen naar bijlage II.

ODA/non-ODA

Zoals gezegd heeft het fonds in 2007 voor een bedrag van € 100,1 miljoen activiteiten op het grensvlak van vrede, veiligheid en ontwikkeling ondersteund. De verdeling tussen ODA- en non-ODA activiteiten is ongeveer gelijk aan die van 2006. Ongeveer 32% van de uitgaven is besteed aan activiteiten die niet toerekenbaar zijn aan ODA. Deze bestaan uit de gestegen uitgaven in Afghanistan, een grote bijdrage aan het VN *Peace Building Fund* (€ 10 miljoen) en door de grote hoeveelheid non-ODA projecten in de Grote Meren regio, zoals het financieren van basistraining voor militairen van MONUC. Van de totale uitgaven voldoet € 68,1 miljoen aan de ODA-criteria en is € 32,0 miljoen niet toerekenbaar aan ODA.

¹ Zie bijlage 1. Verdeling uitgaven Stabiliteitsfonds per regio en thema.

Inzet van het fonds in 2008

Voor het jaar 2008 is € 87,1 miljoen gereserveerd voor het Stabiliteitsfonds.¹ Van dit bedrag is € 44 miljoen reeds geëncmitteerd aan lopende verplichtingen. Het Stabiliteitsfonds heeft een ruime bekendheid, wat ook is terug te zien door de overbesteding van afgelopen jaar. Er zullen, in samenwerking met de Nederlandse ambassades en het ministerie van Defensie, activiteiten worden geïdentificeerd die passen in het geïntegreerde Nederlandse ontwikkelings- en veiligheidsbeleid en in aanmerking komen voor financiering vanuit het Stabiliteitsfonds.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
A. G. Koenders

¹ Onder voorbehoud van het aannemen van eerste suppletioire wet door Staten Generaal.

Bijlage 1**Uitgaven Stabiliteitsfonds 2007****Verdeling per regio**

Prioritaire regio's	
Afghanistan	12 604 962
Grote Meren	36 636 803
Hoorn van Afrika	3 102 454
Balkan	1 395 219
Wereldwijde activiteiten - prioritair	22 076 496

Subtotaal 75 815 934

Wereldwijde activiteiten - niet- prioritair 24 309 614

Totaal 100 125 548

Verdeling per thema

Ontmijnen	23 498 746
Kleine Wapens	2 404 874
DDR	9 151 094
SSR	12 650 368
Wederopbouw	10 000 000
Ondersteunen vredesmissies	30 463 305
Civiele missies	105 669
Vredesopbouw	1 526 880
Training en capaciteitsversterking	1 345 262
Diversen	7 537 179
Vredesdialogen	1 442 171

Totaal 100 125 548

Verdeling ODA/non-ODA

Totaal ODA 68 108 650

Totaal non-ODA 32 016 898

Beschikbare budgetten

2007	85 067 000
2008	87 100 000*

* Onder voorbehoud van het aannemen van eerste supplettoire wet door Staten Generaal

Kleine Wapens en Ontmijning 2007

Kleine Wapens			
projectnr.	omschrijving	totale uitgaven	uitgaven 2007
9931	Bijdrage aan HALO Trust Weapons and Ammunition Disposal Programma	532.396	48.686
10849	Bijdrage SaferAfrica Sustaining Action Programme: bestrijding illegale handel kleine wapens	568.205	26.984
11934	Bijdrage aan Arms Management Programme van Institute for Security Studies	484.500	144.500
11938	Bijdrage aan International Action Network on Small Arms	99.518	19.518
12686	Observatory on Small Arms & Citizen Security in Argentina	78.550	12.150
14838	Bijdrage aan evaluatie HALO Trust Weapons and Ammunition Disposal Programma in Afghanistan	18.940	3.788
15034	Bijdrage aan UNDP Kosovo Small Arms Control Initiative (KOSSAC)	263.850	156.762
15333	Bijdrage aan Saferworld programma: reductie gewapend geweld door controle op kleine wapens	570.000	270.000
16564	Bijdrage aan Montenegro Demilitarisation Programme	577.206	577.206
17106	Weapons and Ammunition Disposal Programme Afghanistan	545.280	545.280
17130	Bijdrage aan vernietiging kleine wapens Congo door Mine Action Group (MAG)	600.000	600.000
		TOTAAL	2.404.874
	Doelstelling: € 2,3 miljoen per jaar		
Ontmijnen			
projectnr.	omschrijving	totale uitgaven	uitgaven 2007
6607	TMF subsidie HALO Trust voor 2004-2007. Geoomerkte bijdrage.	20.461.477	5.650.000
6608	TMF-aanvraag 2004-2007 Norwegian People's Aid (NPA)	8.000.000	2.000.000
6609	TMF-aanvraag 2004-2007 Mine Advisory Group (MAG)	8.000.000	2.000.000
6610	TMF-aanvraag 2004-2007 Handicap International Belgium (HIB)	1.356.776	306.776
15329	Ontmijning Afghanistan via UNMAS	1.241.976	2.514.619
15575	Bijdrage aan wereldwijde ontminning via ICRC	1.000.000	1.000.000
16554	Bijdrage aan ontminning in Sudan, Afghanistan en DRC via UNMAS	5.999.994	5.999.994
16674	Bijdrage aan ontminning in Irak, Sudan, DRC en Angola via MAG	4.500.000	4.500.000
16678	Bijdrage aan ontminning in Somalië, Afghanistan en Sudan via DDG	1.175.390	800.000
		TOTAAL	24.771.389
	Doelstelling: €12,6 miljoen per jaar		